

**Exstatutis prouincialib? domini
Wilhelmi sancte ecclesie Coloni-
ens? archiepiscopi.**

Uolumus et teno-
re pñciū sub pena
suspensionis ab of-
ficio diuinor: quā
in quēlibet ipsorū
nobis in hīs non
parentē sex diez monicione pmissa
ferim? in hīs scriptis: districte
precipiēdo mandam? q? quēlibet rec-
tor: ecclesie prochialis aut ipsi? vi-
ces gerēs nostraz ciuitatis et dpo-
tes colonien. casus nobis reserua-
tos in pñcipio vel in fine cuiuslibz
libri missalis ecclesie cui preest di-
stincte scribat aut scribi faciat in
fra mensē.

Precipim? ut sacerdotes i ca-
libus nobis aut superioribus
nostris reseruatis: se in pñfessionibus
nullaten? intromittāt. sed dñ
eis occurrūt: nos aut vices nras
gerētes in spūalibus pñsūt. Qui
casus seu q? peccata sunt. Homici-
dia. Sacrilegia. Incēdiū ecclesiaz
Peccata ptra naturā. Defloratio
virginū ptra voluntatē. Cōcubi-
tus sanctimonialiū. cōuersaz. in-
clusaz. et aliaz religiosaz muliez
Incestus. Adulteria. Iniectiones
manuū in parētes vel in ecclesia-
sticas psonas. Hortilegia. Benefi-
cia. Periuuria manifesta. Fidei et
votoz trāsgressiones. Symonia.
Heresis et apostasia. Et magne bla-
sphemie seriose facte rē. In dubi-
is at sacerdotes semp pñsūt nos
vel vices nras in spūalib? gerētē
aut alios sapiētes viros non pde-

do vel reuelādo pñfessionē sed in ge-
nere. quoz pñfessio penitentē absol-
uant vel ad aliū mittant.

Sifrigdi archiepiscopi Coloniēn.
Item Precipim? ut omēs sacerdo-
tes in vestib? mūdīs sacerdotalib?
et benedictis reuerēter mūdo et cō-
trito corde et pñfessi si comode fieri
potest accedāt ad missam celebra-
dam. Item Statuim? sub pena
excoicacōis ne aliqs sacerdos mis-
sam celebrare audeat nisi pñs dñ
xerit matutinas et pñmas de die et
de dñā. Item Precipim? ne aliqs
sine calciāmētis vel caligis ad al-
tare accedere audeat p celebratio-
ne missē. Item Precipim? q? sacer-
dotes attente. reuerēter. et distinc-
te legant et dicāt in Canone q? sunt
dicenda. et expediāt se quāto citi?
possūt ppter tediū astanciū. et alia
que occurrere possunt et faciāt sig-
na sua distincte et reuerēter rē.
Item Precipim? q? nullus sacer-
dos dicat missam nisi vnā in die et
precipue de die nisi in casibus a
re pmissis vel hoc faciat necessita-
te imminente utpote missam pro de-
functis rē.

Cienda etiā sumope q?
fm scripta scōz doctor
Thome. Alberti. Mo-
naldi. Richardi. Ober-
tini. Rapmūdi. quatuordecim sunt
picula defectus vel negligencie q?
in missa cōtingere possunt.

Primū piculū. Prim? defectus ē.
Si sacerdos morte vel graui infir-
mitate occupet ante pñfessionē:
non oportet q? p aliū suppleat. Si
vero post consecrationē acciderit

ante sumptionē: debet per alium compleri incipiendo ubi prior dimiserit. Et si nescitur utrū hostia sit consecrata vel non: debet aliā accipere et a capite incipere. scz.

Qui pridie. Si vero post cōsecrationem corporis defecerit: debet nichilomin⁹ aliam hostiam consecrare. Quia consecratio corporis et sanguinis ad unū pertinet sacramentū: qđ ab uno debet perfici. Et prima hostia a sacerdote vel alio disposito reuerēter sumi debet. **Secūdum periculum.**

Secūdus defect⁹ ē. Si sacerdos post cōsecrationē inceptam: recordatur se aliqđ comedisse vel bibisse: debet nichilomin⁹ procedere et sumere. **Tercū periculum.**

Tercius defectus ē. Si post cōsecrationē inceptam recordatur se mortale peccatū comisisse: peniteat cū proposito confitendi et satisfaciendi. et sacrificiū perficiat. et sic nō indigne sed fructuose perficit. **Hec Thomas.**

Quartum periculum.

Quartus defectus est. Si post cōsecrationē se meminerit excommunicationē quācūq; incurrisse: debet ppositum assumere ab solutionē petēdi: et diuina mysteria pagere et fructuose cōicere. Si ante cōsecrationē sit memor criminis mortalis. excommunicationis aut mādicationis: tucius reputarem qđ nullam desereret: ubi graue vel magnū scandalū nō timeret. Alias si qđs predicta: nisi causa infirmitatis aut mortis dimitteret mysteria incōpleta p negligentiā: nō solum mortaliter peccaret. sed etiā

sententiā excommunicationis incurreret. ut habetur. vij. q. i. nichil. **Hec Thomas et Albertus.**

Quintū periculum.
Quintus defectus est. Si musca vel aranea ante cōsecrationē in calicem ceciderit: debet vinū effundi et aliud poni. Si post cōsecrationē ceciderit: debet animal diligenter in alio calice lauari cū vino et super piscinā comburi. Et ablucio cū cineribus i sacratio pro reliquijs reseruari. vel per quēlibet ieiunū sumi.

Sextum periculum.

Sextus defectus est. Si post cōsecrationem venenū in calice prehenderit: nullo modo debet sumere ne calix vite vertatur i mortem. sed debet in vasculo apto pro reliquijs conseruari. Et debet aliam hostiam et aliud vinū sumere et a capite. scz. **Q**ui pridie. incipere et consecrare: dato etiam qđ prius sumpsit corpus domini. **Hec Thomas et Ronaldus. Innocentius. iij.**

Septimū periculum.

Septimus defectus est. Si post cōsecrationē picipiat vinū deesse debet statim apponere. Si vero p cōsecrationē corpus pcepit aquā deē: debet nichilomin⁹ pcedere. qđ aq nō ē de necessitate sacramēti nullo igit modo debet aqua vino cōsecrato misceri quia sequeretur hoc corruptio sacramenti. **Hec Thomas in. iij. parte summe** Et debet talis puniri. **Octauū periculum**

Octauus defectus est. Si post cōsecrationem ante sumptionē corporis perceperit aquam in calice illam debet effundere quia nichilomin⁹

actum est. ⁊ vinū imponere et re/
sumere verba ꝑsecracionis sāguī
nis. scz. Simili modo. Si vero ꝑ
sumptionē corpīs ꝑceperit tūc ali
am hostiam cū vino debet sumere
et ꝑficere a capite incipiēdo. ut su
pra dictum est. ⁊ hoc ideo ut fm cō
ciliū tolitānū ꝑfectus ordo ꝑpleat
Similiter fiat si etiā aqua q̄ erat i
calice prius sumpserit. Quia ꝑe
ceptum de perfectione sacramēti
maioris est ponderis q̄ ꝑceptū
q̄ sacramentū a ieiunis sumatur
Hec Thomas. **Nonū ꝑiculum.**
Nonus defectus est. licet sacer
dos non recolat se aliqua dixisse.
nō debet ꝑpterea turbari. Nō em̄
qui multa dicit recolat oim q̄ dixit.
Nec debet aliqd̄ resumere imutā
do ordinē sacrificij. Si vero certifi
cetur se omisisse aliqua q̄ sunt de
necessitate sacramēti. scz formā cō
secracionis: tunc debet resumere.
Vbi aut̄ est dubitatio que solz scri
pulosus ⁊ obliuiosus accidere. debz
argui q̄ illud sit dictū maxime ex
ordine loquēdi verborū nec multū
intra se examinare sed repellere q̄
sepe est tēptatio ab hoste ut impe
diatur deuocio sacramenti. Et se
pe magna dicētis attentio memo
riam ipedit. Similit̄ qñ multe ho
stie ꝑsecrātur ⁊ vna sola in manu
sacerdotis accipit̄. non ꝑpter hoc
alie minꝑ ꝑsecrātur. esto q̄ tūc ac
tu nō cogitauerit de eisdem. licet
valde decens sit q̄ intēcio actu se
ratur. **Decimū ꝑiculum.**

Decimus defectus ē. Si ꝑpter fri
gus hostia ꝑsecrata in calicē ceci
derit. vel ꝑ negligēciā: ꝑcedat et

singula dicat q̄a hoc nō facit imp
fectionē sacramenti. quia fractio
hostie non est de necessitate sacra
menti. **Undecimū ꝑiculum.**

Undecimꝑ defectus est. q̄ non be
ne custodierit sacramētū q̄ mus
vel aliud aial comederit sacramē
tum: debet penitere. xl. diebus.

Duodecimū ꝑiculum.

Duodecimꝑ defectus ē. q̄ si ex ne
gligēcia vel incautela sacerdotis
amissa fuerit hostia aut pars eiꝑ
ita q̄ inueniri nō possit. xxx. diebꝑ
peniteat. Similit̄ peniteat ꝑ cuiꝑ
negligēciā hostie putrescūt. Si
ante ꝑsecracionē aduertit hostiā
esse corruptā vel putrefactam vel
non triticeam: aliā ponat. Si ve
ro post ꝑsecracionē percipiat vel
sumptionē aliā accipiat ⁊ cōsecret
et corruptā hostiā ieiuno tradat
aut reuerēter reseruet.

Decimūtercium ꝑiculum.

Decimūtercius defectus est. Si
quis ꝑ ebrietatē. voracitatem. sa
cramentū euouerit. xl. diebꝑ ꝑ
niteat. Clerici et monachi. lxx. Epi
scopi. xc. si aut̄ infirmitatis causa.
vñ. Et si apparuerit aliqua forma
panis reuerēter seruanda ē vl su
menda si fieri potest. quia manen
tibus speciebꝑ manet ibi christus.
Ea vero in q̄bus inueniūtur com
burenda sunt. cineres in sacrario
reponātur.

Decimūquartū ꝑiculum.

Quartusdecimꝑ defectus est. Si
sanguis stillauerit sup tabulam
que terre adheret lingua lamba
tur ⁊ tabula radatur. Si vero su
per terrā. terra radatur ⁊ igne cō

buratur ⁊ cinis iuxta altare cōda-
tur ⁊ .xl. diebus peniteat. Si vero
super corpale. vel ad terciū linthe-
um puenerit. ix. diebus peniteat
et lintheamina tribus vicibus in
calice lauet ⁊ ablucio sumatur vel
iuxta altare recondatur. Quidā
partē illam abscondūt ⁊ oburunt
sed hoc non ē necesse. Si autē sup
altare: absorbeat minister stillam
et tribus diebus peniteat. Predic-
tis diebus debet ieiunare ⁊ a com-
munionē cessare. Sed pensatis cō-
ditionib⁹ negotij dispensari. Si
ex naso sacerdotis sāguis effiure-
rit seu si infirmitas ei supuenerit
sedeat donec conalescat ⁊c. vel di-
mittat si non cōsecrauerit. Si q̄s
sine stola vel manipulo celebraue-
rit: licet grauer peccet tamen cō-
secrat.

Item Gloria in excelsis ⁊ Ite mis-
sa est cantantur om̄ib⁹ dominicis
dieb⁹. ⁊ in festis. ix. lect. ⁊ omeliarū
et officiat⁹ preter in aduē. et. lxx.
tūc tm̄ in dupl. et semidu. cātatur
Gloria i ex. ⁊ Ite missa ē. alias nō
Ite rogat⁹ missam celebrare. Gla
in ex. ⁊ Ite poteris decātare. Idē
facies de patrono exceptis aduē.
et. lxx. In vigilia epiph. etiā si fe-
ria fuerit canitur Gla in ex. ⁊ Ite.
Sicut in vigil. ascen. ⁊ in vigil. pen-
the. In vigilia pasche canit Gla i
ex. sed non Ite missa est.

Item In missa pro defunctis pre-
dicta nūq̄ seruātur.

Item Sequēcia semp canit in oi-
bus festis. ix. l. preter in. lxx. Dñic⁹
dieb⁹ si officiū misse de ead seruāt

tūc etiā non de sequē. nec in festis
officiatis nisi qñ talia euenerit in
fra occ. solēnes tūc de ps sequēcie
de tali solēni festo aut tota si eue-
nerit in dñica.

Item Credo de p totū annū omni-
bus dñicis dieb⁹ siue de dñica offi-
ciū misse seruat siue de sanctis. Et
in festis beate marie virginis. et
infra occ. eiusdē non obstantibus
festis sanctorū. ⁊ in om̄emōracōe
eius. Et in festis ap̄loꝝ ⁊ euāgelii/
staz. ⁊ in occ. eorū. ⁊ in om̄emō-
racōe eoz. Et in festis. lxxij. disci-
puloꝝ. Et in festo natiuit. xp̄i. ⁊ in
fra occ. eius non obstantib⁹ festis
sanctorū excepto Innocentiū nisi in
dñica euenerit.

In festo Circūcisionis. ⁊ in occ. io-
hannis. In vigilia epp̄h. ⁊ infra
occ. eiusdē preterq̄ in officio misse
de dñica si infra occ. seruatur.

Item dicit Credo in cena dñi tātū
in missa ubi ab ep̄o crisma cōsecre-
tur alias non.

In die pasche ⁊ p occ. eiusdē dicitur
Credo. In festo clauoꝝ ⁊ lancee. et
in festis sancte crucis.

In festo Ascētionis ⁊ infra occ. eius-
dem. preter in officio misse de dñi-
ca infra occ. ascensionis.

In vigilia Penth. ⁊ infra occ. eius-
dem vsq̄ ad occ. sacramēti nō ob-
stāt. festis sanctorū.

In die oīm scōꝝ. In dedicacione ec-
clesie. ⁊ in patrocinio Et in cōsecre-
acione ecclesiarū ⁊ altariū. In cete-
ris vero festis sc̄ Martyꝝ Cōfel-
soꝝ et Virginū non de Credo nisi
uenerint in dñicam aut infra occ.
solemnes ut supra dictum est.